

Лекція. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ

План.

1. Поняття «проект», «програма», «план».
2. Різновиди цілей волонтерської програми.
3. Визначення цілей та завдань волонтерської програми.

1. У літературі представлені різні визначення понять «проект», «програма», «план».

Наприклад, у виданні Менеджмент волонтерських програм: посібник для підготовки менеджерів волонтерських програм / за заг. ред. Т.І. Сила, Т.Л. Лях; авт. кол.: Т. Журавель, Т. Лях, К. Пуха та ін. Київ: ФОП Буря О.Д., 2020. 174 с. волонтерська програма – це «форма об'єднання людей, які прагнуть до позитивних змін у громаді, продукують та втілюють волонтерські ініціативи відповідно до потреб громади» [с. 48].

Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Технологія оцінки соціальних програм та проектів. Кіровоград : ІКСМ, 2007. 100 с. соціальна програма – це «документ, що визначає основні напрямки розвитку соціуму регіону, чи громади окремої групи населення на певний строк» [с. 17].

У методичних документах Всесвітнього Банку проект – це «комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення певних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсних обмеженнях» [с. 19].

Основний недолік всіх перелічених визначень – між собою змішуються різні етапи управлінської діяльності.

Для того, щоб уникнути такого змішування пропонуємо підхід, за яким прогнозування, проектування, програмування та планування – окремі етапи єдиного управлінського циклу.

Прогнозування – визначення можливих напрямів зміни стану об'єкта на підґрунті аналізу його минулого та сучасного станів.

Проектування – конструювання завершених, здійснених, конструктивно та функціонально цілісних ідеальних моделей нових штучних об'єктів відповідно до потреб та інтересів людини та суспільства.

Програмування – розробка алгоритмічної послідовності заходів, виконання яких забезпечує реалізацію проекту.

Планування – розподіл завдань та ресурсів, потрібних для виконання проекту у визначених часових рамках.

Тобто прогнозування та проектування відіграють роль своєрідної стартової площадки для програмування та планування, з якої перше встановлює конкретні алгоритми реалізації проекту, а друге розподіляє наявні ресурси діяльності з виконання проекту в конкретних просторово-часових відрізках.

2. Цілі волонтерського програми – конкретизують цілі певних соціальних проєктів.

Цілі волонтерської програми – ідеальне визначення результатів, змін і стану певного суспільства або його частини після реалізації програми.

Виділяють такі типові цілі волонтерського програми:

I за змістом

- 1) соціальні;
- 2) політичні;
- 3) економічні;
- 4) культурні;
- 5) науково-технічні;
- 6) комплексні

II за рівнем

- 1) міжнародні;
- 2) національні;
- 3) регіональні;
- 4) муніципальні

III характером прояву

- 1) офіційні;
- 2) латентні/неформальні

IV за часовим горизонтом

- 1) короткострокові або «результати на виході» (англ. outputs) – стосуються цільової аудиторії певного проєкту;
- 2) середньострокові або «наслідки» (англ. outcomes) – виходять за межі цільової аудиторії на більш високий громадський рівень;
- 3) довгострокові або «довгостроковий вплив» (англ. impact) – стосуються усього суспільства.

- 1) стратегічні (понад 5 років);
- 2) тактичні

3. Визначення цілей і завдань волонтерської програми.

Мета – найбільш стислий і змістовний опис волонтерської програми.

Відповідає на питання: «Для чого ця програма?»

Завдання програми – це конкретні кроки для досягнення мети.

Мета програми носить узагальнюючий характер, тоді як завдання є «розшифрованою» метою, її компонентами.

Загальні характеристики мети та завдань волонтерської програми:

- 1) відповідність напрямкам діяльності організації;
- 2) відповідність проєкту, для реалізації якого розроблюється програма;
- 3) сукупність виконаних завдань має досягати цілі та забезпечити реалізацію вихідного проєкту.

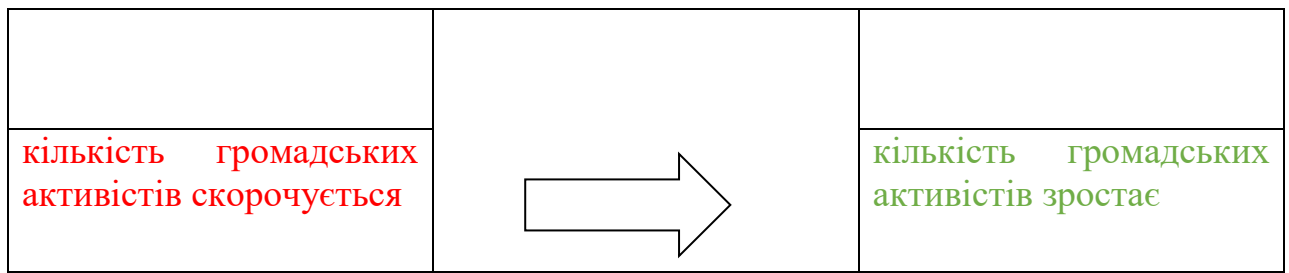
Для формулювання цілей і завдань соціального проєкту рекомендується використовувати технологію SMART, за якою відповідні формулювання мають бути:

- 1) конкретними (“specific”);
- 2) вимірювані (“measurable”);
- 3) досяжні (“achievable”);
- 4) відповідні (“relevant”);
- 5) визначені у часі (“time-bound”).

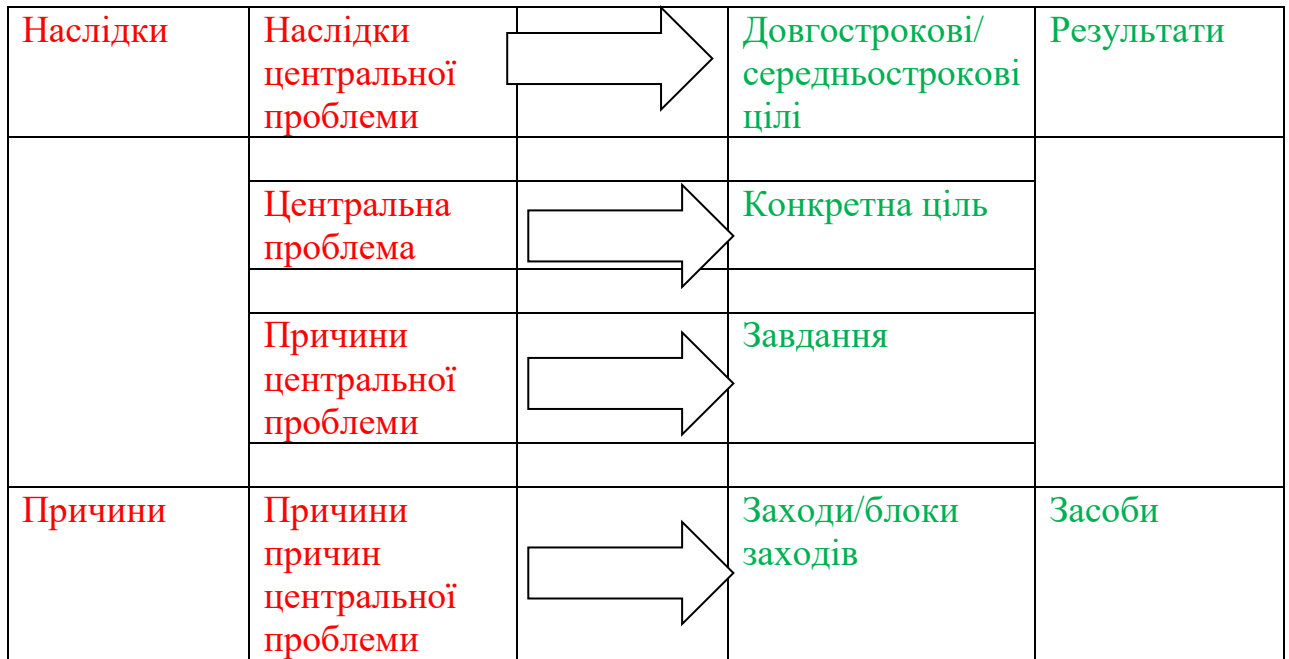
Етапи визначення цілей і завдань:

1. Перегорніть негативні ситуації з аналізу проблем у позитивні ситуації

Проблема (негативне твердження)		Мета (позитивне твердження)
потенційні волонтери не знають про організацію, її соціальні проєкти		потенційні волонтери поінформовані про організацію та її соціальні проєкти
низька кваліфікація зацікавлених осіб не дозволяє брати участь у соціальних проєктах		достатня кваліфікація дозволяє зацікавленим особам брати участь у соціальних проєктах

2. Перевірте причинно-наслідкові зв'язки

Як наслідок, формується дерево цілей – відображення ідеального бажаного стану, максимально позитивної ситуацію, якої можна досягти через послідовне вирішення наявних проблем.

Рекомендується включати до формулювання мети програми конструкції «для кого» та «яким способом». Йдеться про те, що слід визначати вирішення проблеми певної цільової аудиторії як таке, що настало шляхом сукупності дій, запропонованих проектом.

Приклад: якщо проект спрямований на забезпечення певної категорії людей медикаментами, то мета волонтерської програми може виглядати так: «забезпечити медикаментами (кого?) мешканців прифронтового населеного пункту М. (яким способом?) шляхом залучення волонтерів до придбання та доставки цих медикаментів».

Інші рекомендації для формулювань цілей і завдань:

Не визначайте цілі та завдання через заперечення: «не допустити руйнування пам'ятки архітектури»	Краще: «сприяти відновленню пам'ятки архітектури».
Уникайте слів, що показують процес	Використовуйте слова, що означають завершеність
• підтримувати	• підготувати
• поліпшувати	• розподілити
• зменшувати	• зменшити
• підсилювати	• збільшити
• координувати	• організувати
• перебудувати	• встановити порядок
• сприяти	• виготовити

Практичне завдання

Визначить чи коректні наведені визначенні цілей волонтерської програми:

- 1) «Дослідження впливу бездоглядних тварин на навколишнє середовище і життя людей»;
- 2) «Сприяти вирішенню економічних проблем молоді»;
- 3) «Створення сприятливих умов для розвитку волонтерської діяльності в Покровській територіальній громаді»;
- 4) «Надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації»;
- 5) «Надання волонтерської допомоги для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру»;
- 6) «Вирішення соціальних, гуманітарних і екологічних проблем через включення жителів до волонтерської діяльності в громаді та залучення гуманітарної і благодійної допомоги всеукраїнських і міжнародних волонтерських ініціатив для спільного вирішення місцевих проблем»
- 7) «Запобігти інформаційному розшаруванню суспільства та розриву зв'язку поколінь і подолати психологічний бар'єр у людей старшого покоління в ІКТ (комп'ютера та Інтернету)».